

EDELLEEN: NOINKOHAAN?

Tarmo Malmberg jatkaa *Tiedotustutkimuksen* numerossa 2/2006 ristiretketään Habermas-suomennostani vastaan. Hän inttää, että olen tehnyt kardinaalivirheen suomentamalla termin *bürgerliche Gesellschaft* termillä *kansalaisyhteiskunta*. Kyse on todellakin inttamisesta, sillä hän ei tuo asian tiimoilta esiin mitään, mitä ei olisi esittänyt jo ensimmäisessä syyöksessään. Oma suomenosratkaisuani perustelin suhteessa tähän syytökseen jo edellisessä vastineessani, joten ei tästä asiasta sen enempää.

Uutena väitteenä Malmberg esittää, että olisin suomentanut luvun 10 toisen kapaleen ensimmäisen lauseen *entsprechen*-verbin väärin. Lauseesta ei kuitenkaan löydy kyseistä verbiä. Sen sijaan siitä löytyy niin sanottu VA-partisiippimuoto *entsprechend*. Alkukielellä lause on seuraava: "Die politisch fungierende Öffentlichkeit erhält den normativen Status eines Organs der Selbstvermittlung der bürgerlichen Gesellschaft mit einer ihren Bedürfnissen entsprechenden Staatsgewalt." Olen suomentanut sen näin: "Poliittisesti toimiva julkisuus sai normatiivisen aseman välityselimenä kansalaisyhteiskunnan ja sen tarpeisiin vastaavan valtiovallan välillä." Malmbergin mielestä ratkaisuni ei tuo esiin sitä, että kansalaisyhteiskunta mukauttaa valtion itseensä.

Rohkenen kysyä: miten niin ei? Kuten Habermas käsillä olevassa kirjassaan (suomennoksen sivulla 57) korostaa, porvarillinen julkisuus kehkeytyi areenaksi, jolle kansalaisyhteiskuntaa edustavat yksityishenkilöt astuivat keskustelemaan ja haastamaan valtiovaltaa "väittelyyn tavaranvaihdon ja yhteiskunnallisen työn maailmaan sopivista yleisistä kanssakäyntisäännöistä". Tässä väittelyssä valtiovaltaa taivutettiin vähä vähältä vastaamaan kansalaisyhteiskunnan tarpeisiin eli sitä mukautettiin noita tarpeita vastaavaksi. Kyse siis on kuin onkin historiallisesta vuorovaikutusprosessista, jossa kansalaisyhteiskunta oli aloitteentekijän ja toimijan roolissa. Suomennokseni tekee täysin oikeutta tälle näkökannalle ja torjuu sen mahdollisen väärinkäsityksen, että kyse olisi jostain valtion ja kansalaisyhteiskunnan ennalta asetetusta identiteetistä.

Malmberg huomauttaa syyttävään sävyyn siitäkin, että olen jättänyt suomennoksesta pois alkutekstin pykälämerkinnät. Asiaa tuntematon saattaa helposti luulla, että kyseessä on suuren luokan laiminlyönti. Kyse on kuitenkin vain siitä, että Habermas on pannut jokaisen alaluvun numeron eteen pykälämerkin. Saksassa tällaista käytäntöä näkee, mutta koska se on meillä vierasta, jätin pykälämerkit tarpeettomina pois. Jos tämä kiusaa jotakuta erityisen pedanttia henkilöä, en voi muuta kuin pahoitella.

Malmbergin tapa puida suomennostani tuntuu peräti turhauttavalta ja hedelmättömältä. Hänhän ei asetu keskustelemaan siinä hengessä, jota esimerkiksi Habermas edellyttää, vaan latelee yksioikoisella *besserwiser*-asenteella kaikkea muuta kuin vedenpitäviksi osoittautuvia syytöksiä väärinkäsityksistä. En näekään mitään mieltä jatkaa kiistaa näissä merkeissä tämän pidempään.